By- og stedsutvikling, hva slags formingsprinsipper?

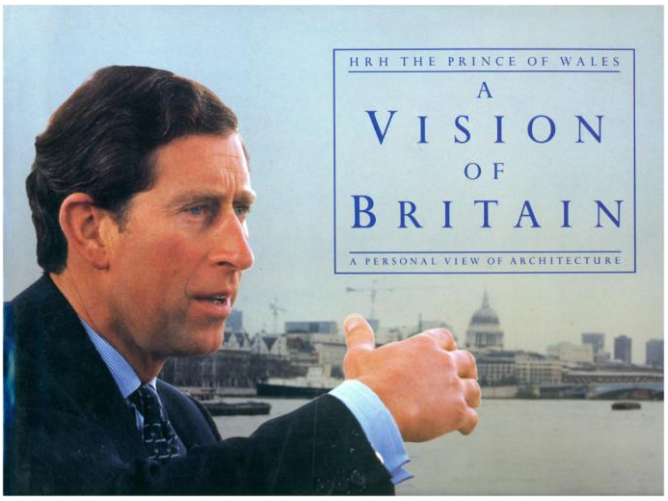

HRH Prince Charles

Mange av prinsippene er forholdsvis enkle å formulere, men vanskelig å sette ut i livet. De er utviklet på grunnlag av dem Prinsen av Wales lanserte i "A Vision of Britain". Disse prinsippene er til god nytte for prinsens stiftelse i arbeidet med å etablere en operasjonell terminologi; ord og uttrykk som gjør det lettere for ulike profesjoner å samarbeide, og som inkluderer ikke-profesjonelle i planleggingsprosessen.

Stedet

Formingsprinsipper som respekterer kompleksiteten i et steds karakter og tar hensyn til historie, geologi, transportveier, landskap og naturlige omgivelser.

Styrker egenart og følelse av tilhørighet.
Hindrer sjelløse og opplevelsesfattige prosjekter.

Det offentlige rom

En bredere forståelse for at kvaliteten på offentlige områder bestemmes av skilt- og designprogram, gatemøbler, armaturer, lysstolper og belysning er like viktig som utformingen av private rom, og følgelig må behandles som en del av et samstemt hele.

Styrker harmoniske og lesbare offentlige områder.
Hindrer forstyrrende uorden og rot.

Fremkommelighet
En byform hvor bygninger og hus er tilgjengelig via et vidt forgrenet, samordnet gatenett.

Styrker tilgjengelighet og spredning av trafikken.
Hindrer ineffektivitet og knugende følelse av ufremkommelighet.

Hierarki
Et tydelig og lesbart system som tydeliggjør byens ulike ordner av bygningstyper, gater og veier – og deres posisjon og plass i det større bybildet.

Styrker forståelse for ulike bydelers og enkeltbygningers relative betydning, hvilket gjør det letter å orientere seg og finne frem.
Hindrer forvirrende omgivelser og avhengighet av informasjonsskilt.

Bestandighet
Et planverk som regulerer gater og bygninger på en slik måte at de kan betjene mange ulike funksjoner i sin "levetid".

Styrker formingsløsninger som har vist seg å være tilpasningsdyktige og har tålt forandringer.
Hindrer kompliserte bygninger som er utformet for spesialiserte, kortsiktige funksjoner.

Verdiskapning
Gode formingsprinsipper skaper varige ekstraverdier; økonomiske, sosiale og miljømessige aktiva.

Styrker langsiktige investeringer i bygninger, bygdesentra og byer.
Hindrer bygninger og steder som kan bli en belastning for fremtidige generasjoner.

Målestokk
Uansett hvor store eller små de er, vil både byer og bygninger oppleves i forhold til menneskets målestokk.

Styrker etableringen av et bevisst forhold mellom beboerne og deres bygde omgivelser.
Hindrer opplevelse av å bli kuet og føle seg fremmed.

Harmoni
Formgivning som slår an sin egen tone, men samtidig tar opp i seg den lokale byggeskikk og den stedlige natur.

Styrker bygninger og byer hvis respektive deler og elementer stemmer seg til hverandre og respekterer den verdi som ligger i helheten.
Hindrer bygde omgivelser som oppleves som forvirrende og trykkende.

Grenser
Planlegging som etablerer et klart skille mellom by og land, offentlige og private steder og uterom, og slik legger til rette for virksomheter som passer på det spesielle sted.

Styrker trygge omgivelser, og full og passende bruk av tilgjengelig areale.
Hindrer brakkmark og ubrukelige områder.

Materialer
Formingsarbeid som, så langt det er mulig, baserer seg på lokale, stedegne materialer, valgt med omhu for å sikre at de er solide og bestandige og vil eldes i skjønnhet.

Styrker bebyggelse som uttrykker en naturlig tilhørighet på stedet og som lett lar seg reparere.
Hindrer lange transportveier for materialer, og hus med kort levetid.

Dekor
En formgivning som ikke bare er dekorativ og høyner husets kvalitet og skjønnhet, men også skaper en følelsesmessig tilknytning som styrker både den personlige og den kulturelle forankring.

Styrker visuell identitet og oppmerksomhet, samt god håndverksmessig utførelse.
Hindrer funksjonell anonymitet.

Godt håndverk
En bygning som er utført med stor omsorg og nøyaktighet, blir en gave til både byggmesteren og beboeren. Et slikt hus vil kunne gi mange fremtidige generasjoner gode opplevelser.

Styrker bestandighet, til inspirasjon for generasjoner av nye håndverkere innen byggeskikk som kunstart.
Hindrer lettvinte løsninger og lavkvalitets monteringshus.

Lokalsamfunnet
Har man maktet å involvere lokalsamfunnet på et tidlig tidspunkt i prosessen med å skape steder som befordrer og kan utvikle en kultivert atmosfære, som tilfredsstiller folks behov, ønsker og forhåpninger og fremmer lokal stolthet.

Styrker engasjert, allsidig tilnærmelse til planlegging.
Hindrer en reaktiv, fragmentert tilnærmelse til planlegging, med kompromissfylte kompromitterte resultater.

Bearbeidet av Erling Okkenhaug og Morten W.Krogstad.